



Число 5(52),

травень 2016 р. Б.

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

<http://cerkva.te.ua>

Видається з благословення Високопреосвященнішого Нестора, архієпископа Тернопільського, Кременецького та Бучацького

## Архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій (Зоря): «За кожне слово кожна людина буде відповідати перед Богом, незалежно від того, визнає вона ту відповідальність чи ні»

— Владико Євстратію, чи є ЗМІ та Інтернет помічниками в процесі комунікації Церкви та суспільства?

— Насамперед треба зазначити, що названі канали комунікації є інструментами. І як будь-який інструмент, сучасні засоби масової інформації та комунікації самі по собі не є ані добрими, ані поганими. А певних характеристик вони набувають у руках тих, хто їх використовує. З одного боку, через сучасні ЗМК та ЗМІ розповсюджується величезний обсяг матеріалів, які спонукають до гріха. Тому, очевидно, що християнинові користуватися сучасними технологіями у сфері комунікацій треба відповідально. Власне, так само відповідально, як і прожити все своє життя, тобто розуміючи наслідки своїх дій. Маємо євангельську настанову, яка говорить, що «за всяке пусте слово людина дасть відповідь у день Суду». Це стосується не лише слів, сказаних у голос, а й надрукованих на папері чи текстів в електронному вигляді, які розповсюджуються через Інтернет.

З іншого боку, новітні засоби комунікації дають можливість людям тісніше спілкуватися, навіть тим, які фізично перебувають на величезних відстанях одне від одного, також полегшуючи доступ до тієї корисної інформації, яка за відсутності Інтернету була б закритою. В мережі Інтернет є будь-яка інформація, починаючи від тексту Святого писання, молитов, різного роду церковних наук та відповідей на питання з духовного чи практичного християнського життя. Отже, у цьому плані сучасні ЗМК є сприятливими для церковної діяльності та повинні використовуватися Церквою.

Але головне — не можна піддаватися спокусі, як зараз це робить велика кількість споживачів інформації, коли віртуальний світ часто сприймають реальніше, ніж справжнє життя. Люди більше хвилюються за події в далеких країнах зі справжніми чи й вигаданими особами у різних художніх телефільмах, ніж переймаються своїм реальним життям, спілкуванням зі справжніми ближніми навколо себе. У цій ситуації християнину треба дотримуватися настанови, яку дає нам апостол Павло: «Все мені можна, але не все корисно. Все мені можна, але ніщо не повинно володіти мною».

— Можливо, вам спадає на думку біблійна оповідь, у якій можемо побачити відображення сучасного інформаційно-медійного простору?

— Так, звичайно, сучасний інформаційний стан дещо нагадує людство перед Вавилонською вежею. Тоді, як ми знаємо із Писання, була одна мова в усіх людей, і завдяки цьому не було перешкод у комунікації. Але люди замість того, щоб використовувати цей дар на добро, використали його на зло: змовилися будувати Вавилонську



вежу для прославлення себе та виявлення своєї гордині перед Богом. За це Бог змішав мови так, що люди не розуміли одне одного і, відповідно, втратили спільне поле комунікації, не змогли далі будувати цю вежу. Нині поле комунікації розширилося, і люди можуть значно вільніше спілкуватися одне з одним. Але перед кожним стоїть той самий вибір, що й тоді: вчинити добре чи навпаки. Це стосується священнослужителів, мирян, кожної людини: віруючої чи невіруючої, бо за кожне слово будь-яка людина буде відповідати перед Богом, незалежно від того, визнає вона ту відповідальність чи не визнає.

— Часто завдяки соціальним мережам можна більше дізнатися про священнослужителів: вони показують фото зі свого побуту, дозвілля. Чи потрібно знати такі речі вірянам? Якою має бути дистанція між священником та прихожанином храму?

— Потрібно відчувати міру в усьому. Священнослужитель повинен розуміти, що його життя, його дії мають бути прикладом. І тому якщо те, що він робить, його життєві обставини є зразком для когось, вони про щось свідчать, то, очевидно, вони можуть бути як свідчення подане. Якщо просто є бажання здобути дешеву популярність, то цього не повинно бути. Якщо ж є якісь приватні речі, які стосуються священника особисто, його рідних, то для цього є відповідні механізми, налаштування в соціальних мережах, які обмежують перелік осіб, які можуть бачити певні фото чи записи, і не обов'язково виставляти все на загальний огляд.

Відповідальність за такі речі повинна бути підвищена. Потрібно думати не лише про себе, бажання самовиразитися, а й про те, як твої сло-

ва чи фото, відео сприйматимуть ті, хто буде їх дивитися.

— Питання, яке може цікавити багатьох християн, особливо батьків підлітків: чи не становить небезпеки така відкритість інформації про найрізноманітніші релігійні вчення у ЗМІ та Інтернеті? Та чи не остерегається УПЦ Київського Патріархату переходу своїх вірян у певні духовні вчення, які пропонуються зараз на різні смаки?

— Я завжди казав і буду казати, що один із виявів сили, нашої внутрішньої міцності як Церкви Київського Патріархату в тому, що ми є Церквою відкритою. Ми як Церква не боїмося за вірність, твердість, переконаність парафіян. Людину не потрібно обмежувати в інформації, а потрібно вчити робити вільний та правильний вибір, як казав апостол Павло, «триматися доброго».

Найпростіший і найяскравіший приклад — це події в Раю. Хіба Бог був безсилий заборонити змієві розмовляти з Євою? Він міг зробити так, щоб Єва не чула його мови. Але Бог цього не робив. Тому що Бог наділив кожному людину свободою. А свобода є для того, щоб його любити, щоб обирати добро. Немає свободи — немає любові. Несвобідної любові не буває. Любов — це вільний вияв свободної істоти. Тому Бог, наділивши людину свободою, також, безперечно, дав їй можливість слухати і чути протилежне істині. Коли змії говорив до Єви неправду, вона опинилася перед вибором і, на жаль, не встояла в добрі і обрала неправду. Це не означає, що якщо так сталося, то ми повинні обмежувати людину дізнаватися про речі, які можуть їй потенційно зашкодити, тільки для того, щоб її штучно вберегти.

Закінчення на стор. 3

### 25-РІЧЧЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ

24 травня 2016 року, в день 25-річчя заснування Тернопільської духовної семінарії ім. свв. Рівноапостольних Кирила та Мефодія у Збаражі, архієпископ Тернопільський, Кременецький і Бучацький Нестор очолив Божественну літургію у Свято-Успенському соборі.

Цього святкового дня владіці Нестору співслужив єпископ Тернопільський і Терехівський Павло та молилися численні місцеві й запрошені священники, які приїхали розділити радість свята, випускники та викладачі навчального закладу.

На запричасному стиху зі словом повчання до богомольців звернувся прот. Михайл Найко, наставляючи в ірян споглядати достойну кончину життя святих країн слов'янських свв. Рівноапостольних Кирила та Мефодія, переймаючи їхню незламну віру та любов Бога.

Зі словами вітання в день ювілею навчального закладу до всіх присутніх, а особливо до його незмінного ректора прот. Романа Сливки, який незабаром відзначатиме своє 80-річчя, звернувся й владика Нестор: «Ми знаємо, що є багато інших духовних навчальних закладів, які готують священнослужителів, богословів, регентів, але в той важкий період — початку 90-х років, коли треба було стати на захист Українського Православ'я, Тернопільська семінарія була першою. Як і зараз, у часи війни, ми бачимо, як багато добровольців, які, не маючи військової освіти, підготовки, стали на захист України, стримали нашестя чужинців, так і тоді таку роль для Української Церкви відіграла й наша семінарія.

Зараз ми пишаємося багатьма випускниками, адже те зерно, яке було посіяне в їхніх серцях та душах в стінах семінарії, не загинуло, а дало плід. Велика заслуга в розбудові семінарії і тих славних випускниках багаторічного ректора отця Романа, який віддавав усю душу для студентів. Не шкодуючи часу, він обрав свою стежку служіння, відчув покликання Боже — навчати інших», — підсумував владика Нестор.



## БОГОСЛУЖІННЯ У ВІВТОРОК СВІТЛОЇ СЕДМИЦІ

3 травня, у вівторок Світлої седмиці, в храмі свят. Іоана Бого- слова м. Тернополя архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор очолив Боже- ственну літургію.



Разом із владику Нестором молилися клірики храму та духо- венство м. Тернополя.

Владика Нестор освятив нове Горнє місце і тетрапод для храму. Після Літургії було освячено капличку Свт. Миколая і відбувся обхід навколо храму.

Також владика Нестор вручив благословенні грамоти місцевим жителям, які невтомно працюють на благо єдиної Церкви та народу.

## ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО СВЯТО-ЮРІЙСЬКОГО ХРАМУ

6 травня Православна Церк- ва вшанує пам'ять святого великомученика Георгія Побідо- носця (Юрія Переможця). Цього дня архієпископ Нестор відвідав Свято-Юрійську парафію м. Тер- нополя.



З нагоди храмового свята ви- сокопреосвященніший Владика очолив Боже- ственну літургію.

Разом із Його Високопреосвященством молилися настоятель храму священнослужителі Тернопільської єпархії.

Після заамвонної молитви зі словом проповіді до пастви звернувся владика Нестор, привітавши прихожан із храмовим святом.

## БОГОСЛУЖІННЯ ВЛАДИКИ НЕСТОРА У БУРКАНОВІ

15 травня, у Неділю 3-тю після Пасхи, свв. жінок-мироносиць та свв. страстотерпців Бориса і Гліба, в місцевому храмі с. Бурканів Тербовлянського району архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор очолив Боже- ственну літургію. За доброю традицією прихожан з короваєм та вишитим рушником зустріли свого архіпастиря на подвір'ї храму. Перед початком Бого- служіння владика Нестор звершив освячення нових антимінсів та чин освячення престолу.



Разом із владику Нестором також молився настоятель храму прот. Іван Коляса та духовенство Тернопільської єпархії.

Також владика Нестор вручив благословенні грамоти місцевим жителям, які невтомно працюють на благо єдиної Церкви та народу.

## ВІДКРИТТЯ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ЦЕНТРУ «ПІДКОВА»

19 травня, в День української вишиванки у Тернополі, спіль- ними зусиллями Капеланської служби УПЦ Київського Патріар- хату, ЗОШ №4, ВГО «Українське Реєстрове Козацтво» та інших відбулося урочисте відкриття військово-патріотичного центру «Підкова». Разом із ним було від- крито унікальний музей ексклюзивних автомобілів в Тернополі.



Із благословення архієпископа Тернопільського, Кременецького і Буцацького Нестора старший військовий капелан Тернопільської об- ласті, голова військового духовенства прот. В'ячеслав Кізілов вручив капеланську нагороду «За Служіння Богу і Україні» Тарасу Володимир- овичу Демкурі за підтримку Капеланської служби, військового духо- венства та освятив приміщення.

Відкриття музею відбулося в рамках Міжнародного інвестиційного форуму «Тернопільщина Invest-2016», тому чимало іноземних делега- тів мали змогу побачити старовинні автомобілі, представлені стенди, на яких частково розкрита історія заснування капеланської служби – перші поїздки в батальйон «Збруч» та ін.

## БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ НА БОЖІЙ ГОРІ

Неподалік Почаєва, на середині дороги від Свято-Успенської Почаїв- ської лаври до джерела святої праведної Анни, височіє Божа гора, що здавна була місцем подвижництва численних мо- нахів, про що свідчить велика кількість печер. Саме на цьому місці у часи монголо-татарської навали відбулось чудесне яв- лення Божої Матері, після якого на скелі залишився відбиток її стопи. Тому це місце вже століт- ями шанується як святе.



25 травня 2016 року, у середу в половині П'ятидесятниці, Свя- та Православна Церква відзначає свято Переполовнення. Традиційно цього дня звершується соборне архієрейське богослужіння у Свя- то-Троїцькому храмі на Божій горі.

На запрошення керуючого Тер-нопільською єпархією, архієписко- па Тернопільського, Кременецько-

го і Буцацького Нестора участь у Божественній літургії взяли митро-полит Львівський і Сокальський Димитрій та єпископ Тернопіль- ський і Тербовлянський Павло.

Разом із Владиками молилися будівничий храму прот. Василій Дідик, благочинні єпархії та за-прошене духовенство.

У день Переполовнення після

Літургії звершився малий водо- святний молебень, під час якого ми просимо Господа про Його бла- годать, як Він Сам кликав, говоря- чи: «Коли прагне хто з вас, нехай прийде до Мене та й п'є!» (Ін. 7, 37).

На завершення молебню висо- копреосвященні владики благо- словили всіх віруючих та окропи- ли святою водою.

## ДЕЛЕГАЦІЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ВЗЯЛА УЧАСТЬ В УРОЧИСТІЙ АКАДЕМІЇ З НАГОДИ ПАТРІАРШОГО ЮВІЛЕЮ

12 травня в Національному палаці мистецтв «Украї- на» відбулася урочиста Академія з нагоди ювілею - 50-ліття служіння Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета на Київ- ській архієрейській кафедрі.

Зал Палацу «Україна», що ві- щає понад три тисячі глядачів, був заповнений – привітати Свя- тійшого Патріарха Філарета з юві- леєм прибули Президент Украї- ни Петро Порошенко, Прем'єр- міністр України Володимир Гройсман, єпископат Української Православної Церкви Київського Патріархату, духовенство та ми- ряни, члени Уряду, народні депу- тати, очільники та представники Церков і релігійних організацій, голови обласних, районних та міських державних адміністрацій, представники наукової та творчої інтелігенції, воїни Збройних Сил і Національної гвардії, політичні та громадські діячі з усієї України.

В урочистій Академії взяла участь делегація Тернопільської єпархії у складі: архієпископа



Тернопільського, Кременецького і Буцацького Нестора, духовен- ства, вірян, представників влади.

На урочинах Святійший Па- тріарх Філарет звернувся до при- сутніх з промовою, в якій окреслив шлях свого архієрейського служін- ня, ті труднощі, з якими довелося стикатися Церкві у радянські часи, а також виклики, які постали пе- ред нею в новітній період держав- ної незалежності України. Промо- ва Предстоятеля тривала близько півтори години, її неодноразово переривали аплодисменти.

Після завершення урочистої Академії та концерту у Великому банкетному залі Національного палацу мистецтв «Україна» від імені Святійшого Патріарха Філа- рета відбулося святкове прийняття, на якому були присутні духовен- ство, державні та громадські дія- чі, представники наукової і твор- чої інтелігенції, дипломатичного корпусу.

Гості мали можливість особис- то привітати Патріарха з ювілеєм та висловити йому свої найщирі- ші побажання.

## ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ТАБІР «ВІРЛЯ-2016» ЧЕКАЄ НА МОЛОДЬ УКРАЇНИ

З благословення Святійшого Патріарха Філарета на хуторі Вірля Кременецького району з 14 по 24 липня 2016 року пройде Всеукраїнський молодіжний православний табір «Вірля-2016».

### У програмі табору:

- ранкові та вечірні молитви;
- спортивні та інтелектуальні ігри;
- плавання, духовні бесіди зі священниками;
- цікаві краєзнавчі екскурсії;
- ватри.

6. Кілька маленьких подарунків для гри «Темний друг».

7. Засоби особистої гігієни.

Пожертва на проживання і харчування протягом 10 днів становить 570 грн.



Вікова група – від 15 років.

### ЗАБОРОНЕНІ РЕЧІ У ТАБОРІ: АЛКОГОЛЬ, ЦИГАРКИ, ГРАЛЬНІ КАРТИ!

Прохання зголошуватися завчасно і заповнити анкету:

- форма попередньої реєстрації <http://bit.ly/Virlya2016>;

- завантаження анкети <http://bit.ly/1Hr9dqw> (для заповнення

батьками таборян, які не досягли повноліття);

- паперова анкета (привезити з собою).

### Попередня реєстрація ОБОВ'ЯЗКОВА!

Кількість місць обмежена! За детальною інформацією звертайтеся за телефонами:

+380977933911, +380977933911 – прот. Вадим Криворучко, голова єпархіального відділу у справах молоді.

«ВІРЛЯ-2016» ЧЕКАЄ НА МОЛОДЬ УКРАЇНИ!

Підготували Максим ГЕРАСИМЮК, Ірина СКОРОБОГАТА, прес-служба Тернопільської єпархії



## Архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій (Зоря): «За кожне слово кожна людина буде відповідати перед Богом, незалежно від того, визнає вона ту відповідальність чи ні»

### Закінчення. Поч. на стор. 1

Церква не повинна забороняти читання книг про інші релігії. Але християнину потрібно пам'ятати слова апостола Іоана: «Випробуйте духів звідки вони». Тобто навіть якщо людина вважає, що це одкровення від Духа, то повинна помірковувати та перевірити, чи правда це від Бога, чи лукаве облещення. Як апостол Павло каже: «Якби ми, я та інші апостоли, ангели з неба, почали проповідувати вам не те, що було подане, то нехай буде анафема».

Пам'ятаймо, що краще не повірити істинному знаменню ніж повірити брехливому. Маємо приклад Діви Марії, коли до неї архангел Гавриїл зі звісткою прийшов, то вона не відразу виявила свою радість та покірність. Ретельно допитувалася, що як станеться так, що я народжу дитину, якщо я не знаю чоловіка. «До чого ти мене закликаєш? До блудодіяння якогось?», — питала Вона. Він пояснив, що ні, а це воля Божа в тому, що Духа Святого ти народиш. І лишень тоді Діва переконалася, що це воля Божа і прийняла це.

— Владико, як голова інформаційного управління Київської Патріархії, які завдання бачите основними для церковних прес-служб?

— Передусім — донести думки і позицію Церкви до суспільства. З одного боку — це інформування про церковне життя, події, з іншого — висловлення позиції Церкви в тих чи інших питаннях, які турбують спільноту чи конкретних людей. І також збір, аналіз інформації, яка стосується Церкви. Наприклад, вивчення даних про певні події тощо, і відповідно інформування єпископа чи священнослужителя про те, що відбуваються, для того, щоб можна було вчасно та якісно реагувати, коли буде необхідність.

У своїй роботі в рамках прес-центру я завжди згадую приклад, поданий самим Спасителем: не на все і не завжди Він відповідав, навіть якщо хтось наполегливо ви-

магав цієї відповіді. Ще Соломон казав: «Є час говорити, є час мовчати». Про це потрібно пам'ятати не тільки прес-службі, а й усім християнам.

Сам Спаситель одним людям говорив прямо і просто, без обмежень і перешкод, а іншим не відповідав на жодне слово. Бо вважав, що відповідати непотрібно. Тому тут не є обов'язком чи потребою церковної прес-служби реагувати завжди і на все. Потрібно з мудрістю відрізняти, що потрібно сказати, як зреагувати, а що потребує мовчання.

І ще один важливий момент: ніколи слова не повинні висловлюватися в гніві. Це стосується взагалі християнського життя, у тому числі й писаного слова через Інтернет. Бо слово, сказане в гніві, навіть якщо це слово правди, дуже рідко досягає доброї мети. А гнів розпалює лише гнів та осуд у відповідь.

Гнів може бути й праведний, але найчастіше буває навпаки, а саме як реакція відторгнення на якусь несправедливість. І християнам потрібно пам'ятати про те, що смирення — одна з найвищих чеснот. І про нього треба пам'ятати не лише у тоді, коли нас критикують справедливо і ми це визнаємо й кажемо: так, справді, ми завинили і повинні виправитися. Це є не смиренням, а визнанням своєї провини. Смирення є тоді, коли кажуть неправду, критикують несправедливо, а ми не відповідаємо, а покладаємо надію на Бога, як робив Христос. Знаємо приклад, коли Ісуса Христа звинувачували на зібранні Синедріону, перед правителем Понтієм Пилатом, перед Іродом, а Він не відповідав.

Якщо сучасне інформаційне суспільство живе так, ніби Бога нема, прагне довести свою позицію та точку зору за будь-яку ціну, утвердити свою правду, незважаючи ні на що, то Церква та її прес-служба має привілей віддати останнє слово та суд у руки Божі й не кидатися доводити щось чи виправдовуватися, знаючи, що Господь розставить у



свій час все на своє місце. В цьому і є сила церковного слова, бо воно досягає серця людини в силу того, що є правдивим.

Правда діє так, що можна не сприймати особу, яка її говорить, але саму правду не можна повністю відкинути без якихось наслідків для себе. І ось тим, хто займається церковно-інформаційною діяльністю, надзвичайно важливо пам'ятати, що сила не в технічних засобах, не в тому, щоб більше написати, більше розповсюдити, звернути увагу, а в тому, щоб сказати слово правди. А воно досягне сердець людей краще й швидше, ніж безліч технологічних дороговартісних технологій.

— Продовжуючи тему роботи церковних прес-служб, які основні медійно-інформаційні канали потрібно використовувати для спілкування з вірянами?

— Усе, що є можливим, потрібно використовувати. Наприклад, дуже ресурсозатратно створити власний теле- чи радіоканал на рівні єпархії. Тому як альтернативу можна опрацювати взаємодію з теле-, радіоканалами, які є у відповідному регіоні, щоб через них працювати з аудиторією. Якщо є можливість, потрібно видавати газету. Особливо корисною вона є для вірян, які не працюють з інтернетом,

а це найчастіше люди старшого покоління, із сільської місцевості. Тому друковане слово на папері для них є більш доступним, ніж публікації в Інтернеті. Але очевидно, що обов'язковим для сучасної єпархіальної інформаційної роботи є офіційний сайт і соціальні мережі.

І безперечно, що те, що стосується наших умов української Церкви, то потрібно всіляко сприяти тому, щоб розповсюджувати інформацію саме українською мовою. Щоб цим самим наповнювати україномовний інформаційний простір. Звичайно, це не виключає спілкування іншими мовами тієї аудиторії, до якої спрямована ця інформація. Треба мати пастирську мудрість і відчувати, з якою аудиторією спілкується представник Церкви, для того, щоб краще виконати своє покликання.

— Які нові виклики з'явилися в інформаційному відділі УПЦ Київського Патріархату у зв'язку із подіями останніх років в Україні, а саме Майданом, військовим конфліктом на Сході?

— Я думаю, що один із найбільших викликів, і він стосується не лише прес-служби, а взагалі інформаційного поля, — це інформаційна війна. І відповідно, потреба визначитися щодо того, як висловлювати, показувати свою позицію, на що реагувати, на що не реагувати. І тут особливо важливо не піддаватися на ті інформаційні військові технології, які спрямовуються на те, щоб розпалювати ворожнечу, ненависть, провокувати людей до певних дій. Потрібно мати внутрішню мудрість та відчуття міри, а для священнослужителя і пастирську мудрість, щоб, з одного боку, не залишати без реакції те, що їй потребує, бо потрібно говорити про ті речі, в які втягується Церква. Про ці речі не можна мовчати чи не реагувати на них. З іншого боку, потрібно слідувати, щоб церковне слово не перетворювалося на політичне чи світське. Тут, як і в будь-якій справі,

треба мати відчуття міри, мудрість.

— Владико Євстратію, що побажаєте нашим читачам: працівникам церковних прес-служб, священнослужителям, які працюючи у себе на парафіях, шукають оптимальні шляхи комунікації зі своїми прихожанами, так і вірянам, які мають потребу чути голос Церкви не лише в храмі, а й спілкуватися зі своїми духовними пастирями поза ним за допомогою ЗМІ та новітніх медіа?

— Хочу побажати кожному, хто в той чи інший спосіб працює зі словом, передусім мудрості. Згадаймо, коли Господь кликав Соломона бути царем над Ізраїлем, то сказав: «Проси мене чого хочеш!» І Соломон попросив мудрості, бо це є основа правдивого життя, і справжня мудрість йде від Бога. Тому треба просити мудрості і розуміння того, що треба говорити, а про що треба промовчати; на що треба відреагувати, а на що не звертати уваги як на пусте і незначне; бачити, в чому є правда, а в чому — неправда.

Кожен із нас перебуває під дією гріха: чи то священник, чи мирянин. Гріх спотворює наш розум, волю і почуття. Під його впливом ми добре вважаємо злим і навпаки. Або ж правду сприймаємо як щось неістинне, а неправду навпаки.

Без духовної праці, звернення до Бога, молитви не може бути пізнання правди і тим більше свідчення цієї правди. Особливо це стосується тих, хто говорить від імені Церкви. Працівникові церковної прес-служби потрібно пам'ятати, що він не повинен уподібнюватися дороговказу, коли знак дороги вказує, але сам нікуди не рухається. Тобто потрібно показувати прикладом свого життя дівість християнського заповіді. Писання говорить: «Від повноти серця говорять уста». І якщо серце нечисте від гріхів, то яким би професіоналом не була людина: освіченим журналістом, талановитим інформаційним діячем, — якщо серце наповнене гріховними почуттями, то обов'язково буде так, що діявол спокусить і таланти використовуються на добро, а на зло. Тому треба пам'ятати про очищення серця, і тоді навіть найпростіші слова без прикрас, сказані з чистим серцем, будуть діяти на аудиторію більше, ніж численні інформаційні проекти, сповнені технологій, а не слова правди.

Розмовляла  
Ірина Скоробогата.

### ЖИТТЯ СВЯТИХ

**Преподобний Агапіт Печерський, лікар, був княгининим. Став ченцем Печерського монастиря за преподобного Антонія, життя й подвиги якого наслідував. Він отримав від Бога дар лікувати, зціляв хворих молитвою і зіллям, яке сам заготовляв. Спочатку він лікував ченців, а коли слава про нього як доброго лікаря поширилася, до нього почали приходити хворі люди з Києва й околиць. Агапіт лікував усіх, не беручи за це жодної винагороди.**

У той час у Києві був знаменитий лікар вірменин. Він передбачав час смерті хворих. Якщо хворий був уже безнадійний, то не брався його лікувати. Одного разу до Агапіта привели

хворого боярина князя Всеволода. Вірменин сказав йому, що через вісім днів той помре. Молитвою і лікарськими травами Агапіт преподобний боярина вилікував. Із цього часу слава про преподобного поширилася по всій землі Руській.

Вірменин дуже заздрив Агапіту і вирішив йому помститися. Послав одного засудженого на смерть чоловіка, дав йому смертельного зілля, щоб той випив перед візитом до Агапіта. Коли преподобний побачив, що чоловік помирає, він молитвою і зіллям урятував його від смерті. Тоді вірменин підмовив своїх людей, щоб дали випити Агапіту отрути. Він випив її і залишився живим. Господь зберіг блаженного, як сказано в Євангелії: «І коли вип'ють щось смертоносне, воно



не пошкодить їм» (Мк. 16, 18).

У Чернігові захворів князь Володимир Всеволодович Мономах, якого лікував вірменин. Будучи вже

при смерті, він послав гонця в Печерський монастир до ігумена Іоанна, щоб той відпустив Агапіта. Агапіт передав зілля для князя, і за його молитвою той видужав. Володимир Мономах приїхав у монастир і привіз багато золота преподобному, але Агапіт не вийшов до князя. Пізніше Мономах прислав із подарунком одного зі своїх бояр. Агапіт відмовився від подарунків, сказавши, що князя вилікував Господь, і попередивши його, щоб він творив милостиню на знак подяки Господу за своє зцілення. Князь так і робив.

Після багатьох трудів і подвигів богоугодних преподобний Агапіт захворів. До хворого прийшов вірменин і після довгої розмови з блаженним сказав йому, що він помре через

три дні. Агапіт відповів, що проживе ще три місяці. Вірменин сказав: якщо Агапіт проживе більше трьох днів, то він пострижеться в ченці. Преподобний Агапіт продовжував лікувати людей і прожив ще три місяці. 1 червня 1095 р. він помер. Його мощі знаходяться в Близьких печерах.

Через деякий час після смерті блаженного в Печерський монастир прийшов вірменин і попросив, щоб його постригли в ченці. Йому з'явився преподобний Агапіт і сказав: «Ти обіцяв прийняти образ інок, а якщо не виконаєш своєї обіцянки, то погубиш свою душу». Далі вірменин сказав, що він вірить, що преподобний — святий. Вірменина постригли в ченці, і до кінця днів він прожив у монастирі, лікуючи хворих і свою душу. Пам'ять преподобного Агапіта вшановують 14 червня.

Підготував Іван Бородайко.



## Нема пророка у своїй Вітчизні

Закінчення.  
Початок у минулому числі.

### Радянська і нищення релігії

Відшуміли бої за волю, більшовики знищили штаб УПА-Південь. Отець Олексій отримує нове призначення – священиком Свято-Покровської церкви села Залісці на Шумщині.

Радянська включала в себе насадження атеїзму, а значить – нищення релігії. Церкви повинні були сплачувати великий земельний податок, звітувати про прибутки. Щороку у 1946-53 рр. священик змушений був сплачувати державні зобов'язання. Ніхто навіть не звертав уваги на матеріальну скруту багатодітної сім'ї.

У 50-60 роках церковний прихід Олексія Коцюка невпинно розширювався. Комуністи зруйнували дерев'яні храми в сусідніх селах. Жителі Літовищ, Іловиці, Руської Гути, Сошищ, Кутів у духовних справах зверталися до залісецького священика. Час від часу за будь-якої погоди доводилося долати десятки кілометрів, поспішаючи до лежачого хворого, покійника, новонародженого. Не вимагав від прихожан транспорту, бо знав про їхню убогість. Не відмовляв нікому, бо церква залишилася останньою надією людей у комуністичному суспільстві.

Доля не шкодувала о. Олексія і в сімейному житті. Разом з дружиною оплакували дочок. Поховали дітей у Татаринцях, рідному селі Марфи Олексіївни, а самі продовжили служити у Залісцях і виховувати сина Миколу.

У 60-х роках посилювався тиск на священиків. Крім того, що доводилося виживати на зарплату від церкви – 40 крб, у колгосп забрали корову і поросля. Одні керівники старалися непомітно для пильного ока влади допомогти отцеві Олексію, інші – всіляко шкодили. Його дуже часто викликали в райком партії для профілактичних бесід. Отцеві Олексію пропонували посаду вчителя у школі, лиш би зрікся церковного сану. Проте він продовжив свою духовну кар'єру.

Одного разу наприкінці 60-х його викликали на розширене засідання райкому партії за участю голів колгоспу і, як іще кільком священикам, влаштували справжній екзамен. Отець Олексій відповів на всі запитання. Тодішній голова колгоспу села Залісці Яновський сказав про священика такі слова: «Розумнішою людини в Шумському районі немає». Це сказав комуніст, атеїст, він не мав сенсу лукавити.

У щоденній праці минали роки. Син закінчив Львівський інститут лісового господарства, одружився, поїхав працювати за межі області. За Брежнєва люди стали трохи заможнішими, тож і церква це відчувала. На початку 60-х пофарбували храм, у 1969 році пе-

рекрили бляхою дах, встановили хрести. Отець Олексій завжди старався до найменших деталей дотриматися релігійних вимог, адже служіння Богові й громаді були головними в його житті.

Із перебудовою в СРСР тиск на церкву став слабшати. До храму в Залісцях, які стали центром величезної парафії, збільшився потік прихожан. Отець Олексій радів перемінам і, незважаючи на свій немолодий вік, продовжував ревно виконувати духовний обов'язок. Усю нерозтрачену батьківську любов разом із дружиною віддавав онукам Олексієві, Михайлу, Мирославі і Володимирі, яких навчав і виховував. В 1991 році отець Олексій відкрито розпочав хрестити дітей, давати шлюб.

### Мріяв про українську церкву

Зі здобуттям незалежності Українською державою Олексій Климентійович на різних великолюдних заходах під час виступів завжди приділяв багато уваги історії народу. Закликав усіх, особливо молодь, цінувати Божий дар – безкровно здобуту свободу. Він не боявся на початку 90-х серед українських патріотів називати І. Мазепу, С. Петлюру, С. Бандеру. Як пригадує парафіянка Марія Фінок, в одній із бесід він сказав: «Я – з дитинства український націоналіст. Мене так виховали батьки, школа. Чому в усьому світі людей, які люблять Батьківщину, називають патріотами, а в нас – націоналістами?»

Отцеві Олексію належить і такий вислів: «Москва нас ніколи не відпустить...» Хто не знав священика, може подумати, що він не вірив у вільне майбутнє Української держави. Дав би Бог сьогоднішнім нашим політикам стільки віри – може, не лихоманило б народ від невизначеності, брехні, лакейства.

Отець Олексій самотужки почав впроваджувати українську мову в церкві. Священика запрошували на заходи, які проводили прихильники Української православної церкви Київського патріархату, а він не відмовляв, брав активну участь у цих церемоніях, бо все більше схилявся до думки про відновлення історичної справедливості – повернення українській православної церкві канонічного статусу, який був незаконно відібраний Московською державою у кінці XVII століття.

У березні 1997 року отець Олексій після служби звернувся до присутніх із пропозицією перейти під оруду Київського патріархату. Присутні не заперечували. В короткий термін було проведено реєстрацію в селі Залісці релігійної громади Української православної церкви Київського патріархату, який передано в користування приміщення церкви. На цьому можна було б щасливо завершити розповідь про нелег-

ку долю непересічної особистості, щирою українця, але...

«Назад вороття немає»

Інформація про «розкольників» примусила УПЦ МП у нашому краї мобілізувати всі ресурси для відновлення контролю над парафією села Залісці. Приклад священика, який понад півстоліття віддав служінню Богу, міг прискорити відтік від Московського патріархату духівників, які ще остаточно не визначилися. Селом пустили чутки, що отець Олексій продався уніатам, автокефалістам, в безпам'яті підписав документи про відхід від УПЦ МП. Громада розкололася. Навіть ті, хто в церкву раніше й дороги не знав, почали активно засуджувати священика. Не пустили в храм архієпископа УПЦ КП.

Перед Пасхою прибув архієпископ Тернопільський і Кременецький із супроводом. Перервав літургію і оголосив про відсторонення отця Олексія від служби у храмі. Митрофорному протоієрею було запропоновано у випадку відмови від УПЦ Київського патріархату все відновити. На що о. Олексій відповів: «Я перейшов в українську церкву свідомо. Назад вороття немає...»

Ще понад рік після цих подій прожив священик. Обійстя біля церкви давало можливість чути святкові служби, але серце кралялося від відчаю через неможливість брати у них участь. Рідна церква стала чужою через людську черствість, невігластво, політичні ігри сильних світу цього. Він брав участь у церковних службах УПЦ КП у Васьківцях, Шумську, Стіжку, Білокриниці, але все це робив із великим болем.

11 вересня 1998 року закінчилося земне життя отця Олексія. Мовчали церковні дзвони. Люди, абсолютну більшість яких хрестив, вінчав, сповідав, причащав, чиїх рідних проводжав в останню путь, зробилися вмить «німі і глухі». Прибули священики з далеких сіл, щоб відспівати покійника. Церковна брама закручена дротом, церква закрита на міцний замок. Відспівували біля закритих дверей храму, якому віддав 48 років життя, у присутності родини і кількох прихожан, які наважилися порушити безглузду «єдність» громади. Похоронна процесія проїхала враз спорожніми сільськими вулицями і попрямувала на рідну Лановеччину. При в'їзді в Якимівці, які залишив ще в 40-х, процесію зустрічали сотні земляків, рідних. Поховали о. Олексія біля дітей, у Татаринцях. Мала батьківщина прийняла Великого сина, якого відштовхнули люди, котрим служив усє життя. Мабуть, правда – немає пророка в своїй Вітчизні.

**Яна Горобець,**  
учениця 10 класу Залісцького НВК, переможець районного літературного конкурсу «Самчукова криниця».

### ІНОГДА ПІТА

**2 червня святкує 40-річчя прот. Іван Боднар** (Церква Св. Вмч. Параскеви с. Шимківці, Церква Покрови Пресвятої Богородиці с. Мусорівці Збаразького району).

**3 червня 1972 р. народився прот. Володимир Яблонський** (Церква Казанської ікони Божої Матері с. Нападівка Лановецького району).

**3 червня 1982 р. народився прот. Олег Крупський** (Церква Св. Арх. Михаїла с. Колодно Збаразького району, Церква Святої Трійці с. Болязуби Збаразького району).

**5 червня 1969 р. народився прот. Тарас Зоренний** (Церква Різдва Пресвятої Богородиці с. Рибники, Церква Покрови Пресвятої Богородиці с. Котів Бережанського району).

**7 червня святкує 60-річчя прот. Ярослав Ясній** (Церква Св. Духа с. Білявинці, Церква Св. Арх. Михаїла с. Бобулинці, Церква Св. Миколая Чудотворця с. Осівці Бучацького району).

**8 червня 1971 р. народився прот. Юрій Бойко** (Церква Святого Дмитрія Ростовського с. Козачки, Церква Великомученика Дмитрія Солунського с. Гриньки, Церква Святого апостола і євангеліста Івана Богослова с. Осники Лановецького району).

**8 червня 1981 р. народився прот. В'ячеслав Хрущ** (Церква Преподобної Параскеви с. Передмірка Лановецького району).

**12 червня 1962 р. народився прот. Роман Калатало** (Церква Благовіщення Пресвятої Богородиці с. Вел. Млинівці Кременецького району).

**13 червня 1969 р. народився прот. Мирослав Ожибо** (Церква Покрови Пресвятої Богородиці м. Збараж).

**13 червня 1954 р. народився прот. Ярослав Ковальчук** (Церква Святого рівноапостольного князя Володимира с. Переходи Чортківського району).

**13 червня 1984 р. народився прот. Вадим Криворучко** (Церква Архістратига Михаїла, с. Ланівці Борщівського району, Церква Чуда Арх. Михаїла в Хонах с. Новосілка Заліщицького району).

**14 червня 1987 р. народився дияк. Андрій Вовк** (Собор Свв. Рівноап. Костянтини і Єлени м. Тернопіль).

**15 червня 1975 р. народився прот. В'ячеслав Кізілов** (Церква Введення в храм Пресвятої Богородиці м. Тернопіль).

**15 червня святкує 80-річчя прот. Роман Сливка** (Церква Святого Арх. Михаїла с. Базаринці Збаразького району).

**15 червня 1978 р. народився прот. Василь Пойшлий** (Церква Вознесіння Господнього с. Сухівці, Церква Св. Вмч. Юрія Переможця с. Шельпаки Підволочиського району).

**17 червня 1979 р. народився прот. Андрій Фешанець** (Церква Різдва Пресвятої Богородиці с. Баранівка, Церква Різдва Пресвятої Богородиці с. Підлісне Бережанського району).

**18 червня 1969 р. народився прот. Василь Мариновський** (Св. Трійці смт Микулинці, Св. Ап. Петра і Павла смт Дружба Тернопільського району).

**21 червня 1960 р. народився прот. Борис Солтис** (Церква Св. Бориса і Гліба м. Тернопіль).

**22 червня 1975 р. народився прот. Іван Бучок** (Церква Св. Миколая Чудотворця смт Гусатин, Церква Преподобного Антонія Великого с. Новосілка, Церква Воздвиження Чесного Животворчого Хреста с. Раштівці Гусатинського району).

**23 червня 1963 р. народився прот. Іван Козак** (Свят. Преп. Параскеви с. Горошова Борщівського району).

**25 червня 1983 р. народився прот. Михайло Обізюк** (Церква Воздвиження Чесного Хреста с. Новий Олексинець Кременецького району).

**26 червня 1948 р. народився прот. Ілля Негір** (Церква Успіння Пресвятої Богородиці смт Скала-Подільська, Церква Покрови Пресвятої Богородиці с. Бережанка Борщівського району).

**27 червня 1958 р. народився прот. Іван Процик** (Церква Св. Вмч. Параскеви с. Новосілка, Церква Вознесіння Господнього с. Жнибороди Бучацького району).

**27 червня 1982 р. народився свящ. Володимир Довжинський** (Церква Покрови Пресвятої Богородиці с. Слов'ятин Бережанського району).

**28 червня 1981 р. народився свящ. Віталій Липчак** (Церква Преображення Господнього с. Гривинця Тернопільського району).

### ПАЛОМНИЦЬКА ПОЇЗДКА ДО ПРАВОСЛАВНОГО МОНАСТІРЯ В УЙКОВІЦЕ (ПОЛЬЩА)

**23-24 травня 2016 року відбулася чергова паломницька поїздка священнослужителів Тернопільської єпархії прот. Олексія Головацького, прот. Романа Лугового, свящ. Олега Гаха, свящ. Володимира Зубилевича, свящ. Богдана Сливки та парафіян м. Тернополя до православного монастиря святих рівноапостольних Кирила та Мефодія в Уйковіце (Перемишльська єпархія Польської Православної Церкви).**



На запрошення отця архимандрита Никодима з братією Уйківського Кирило-Мефодієвського монастиря (Польща, Прикарпатське воєводство) також молилося понад 40 священнослужителів з Києва, священики та студенти КПБА, Львівської, Дрогобицької, Івано-Франківської та Чернівецької єпархій Української Православної Церкви Київського Патріархату.

### ЛІТІЯ ПРАВОСЛАВ'Я

Щомісячник Тернопільської єпархії УПЦ КП

Свідчення про реєстрацію ТР 596-196 Р від 12.09.2012 р. видане головним управлінням юстиції у Тернопільській області. Передлатиний індекс – 68709.

Засновник – Тернопільська-Бучацька єпархія УПЦ КП.

Видавець – ПП Андрійшин В.П., м. Тернопіль, вул. Карпенка, 15/38, тел. 0(96) 927-01-27

Головний редактор – священик Володимир ЗУБЛЕВИЧ, тел. 0 (97) 744-81-38

Журналісти – Іван Бородайко, Максим Герасимюк, Ірина Скоробогата.

Літературний редактор – Віра Касіян.

Верстка, дизайн – Олег Кіналь, Тарас Савчук.

Адреса редакції: вул. Острозького, 19, м. Тернопіль, 46008

Телефон редакції: тел. 0 (352) 42-40-38, e-mail: gazeta@cerkva.te.ua

Точка зору авторів може не відповідати позиції редакції.

При передрукуванні матеріалів посилання на газету обов'язково.

За факти та цитати, наведені в статтях, відповідають автори.

Видруковано – ПП Беневат, м. Чернівці, вул. Лесина, 31. Замовлення № \_\_\_\_\_ Тираж – 2500 прим.